

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

МОНІТОРИНГ ВІДПОВІДНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОЧІКУВАННЯМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Моніторинг відповідності організації освітнього процесу очікуванням науково-педагогічних працівників в Університеті імені Альфреда Нобеля проводився у лютому 2025 року шляхом онлайн-опитування. У дослідженні взяли участь 56 науково-педагогічних працівників. Анкета складалася з блоків, присвячених джерелам інформування про життя Університету, задоволеності умовами праці, потребам у підвищенні кваліфікації, а також ідентифікації проблемних аспектів організації освітнього процесу.

На питання *«Основне джерело інформації про життя Університету (можна було обрати декілька відповідей)»* було отримано множинні варіанти відповідей. Найчастіше респонденти зазначали: засідання кафедри - 53 респонденти (94,6%); накази Ректора, розпорядження проректорів, завідувача кафедри, інші офіційні документи - 44 респонденти (78,6%), користування корпоративною електронною поштою – 47 респондентів (83,9%); методичні семінари, круглі столи, семінари-тренінги – 20 респондентів (35,7%); спілкування з керівниками структурних підрозділів – 22 респонденти (39,3%).

Таким чином, основними джерелами інформації залишаються засідання кафедри та офіційні документи.

На питання *“Наскільки ви задоволені доступністю інформації про життя нашого Університету?”* респонденти зазначили, що: «5 – повністю задоволений» – 28 викладачів (50,0%); «4 – в цілому задоволений» – 23 (41,1%); «3 – частково задоволений» – 4 (7,1%); «1 – дуже незадоволений» – 1 (1,8%).

Таким чином, абсолютна більшість респондентів (91,1%) в цілому задоволені або повністю задоволені доступністю інформації про життя Університету.

На питання анкети *“Які інформаційні системи необхідно розвивати в Університеті для забезпечення кращої поінформованості науково-педагогічних працівників та співробітників щодо внутрішньовузівського життя?”* респонденти вказали на необхідність вдосконалення наступних каналів: сайт Університету – 14,3%; система електронного документообігу – 14,3%; користування корпоративною поштою – 10,7%; соціальні мережі – 7,1%.

На питання *“Оцініть, будь ласка, наскільки ви задоволені визнанням Ваших успіхів та здобутків в Університеті за п’ятибальною шкалою”* задоволеність визнанням здобутків оцінена наступним чином: 82,14% НПП задоволені системою визнання («4 – в цілому задоволений» – 29 особи (51,78%); «5 – повністю задоволений» – 17 (30,36%)); «3 – частково задоволений» – 7 (12,50%); «2 – незадоволений» – 2 (3,57%); комбінація відповідей – 1 (1,79%).

Відповідно на питання *“Чого саме не вистачає для визнання Ваших успіхів та здобутків в Університеті?”* серед відповідей містилися: матеріальне заохочення; моральна підтримка; чіткі критерії оцінки; система визнання.

Отримані результати на питання *“Чи потребуєте Ви особисто підвищення кваліфікації?”* свідчать, що майже третина респондентів визнає потребу у подальшому навчанні, тоді як майже половина вже нещодавно проходила підвищення кваліфікації.

Переважає більшість опитаних – 16 викладачів (28,6%) – на питання *“Яких методичних компетентностей Вам бракує?”* зазначила технології проведення інтерактивних контактних занять, також серед найпоширеніших відповідей:

- формати проведення дистанційних / змішаних занять – 10 осіб (17,9%);
- ігрові форми проведення занять – 5 осіб (8,9%);
- проєктний підхід у навчанні – 4 особи (7,1%);
- методи проведення занять в онлайн форматі – 4 особи (7,1%);
- техніки візуалізації лекційних занять – 3 особи (5,4%)

Водночас частина респондентів зазначила, що не відчуває браку методичних компетентностей (приблизно 9% у різних формулюваннях: «не бракує», «всього вистачає», «браку не відчуваю»). Аналіз показує, що потреба в підвищенні методичної підготовки існує переважно щодо новітніх та інтерактивних підходів до викладання.

Щодо питання про *інструментальні компетентності*, 32 викладача (57,1%) зазначили, що їм бракує володіння програмним забезпеченням щодо створення освітнього контенту (конструктор інфографіки «Canva», конструктор інтерактивних завдань «LearningApps», платформа для створення навчальних веб-квестів, вікторин та онлайн-ігор «Learnis» і т.ін.). Також великий відсоток відповідей (46,4%) припадає на практичні навички роботи з навчальними платформами (Moodle та ін.).

Восьме питання було спрямоване на навички наукової роботи, котрі хотілося б опанувати науково-педагогічним працівникам. Було запропоновано здійснити декілька виборів з наведених, а саме:

- сучасні кількісні методи досліджень (33,9%);
- сучасні якісні методи досліджень (30,4%);
- написання наукових текстів англійською мовою (28,6%);
- перевірка достовірності джерел (21,4%);
- використання «західних» стилів посилань та оформлення джерел (APA style та ін.) (35,7%).

Отримані результати дев'яте питання анкети, спрямоване на бажання набуття *Soft Skills* отримані наступні результати:

Таблиця 1

**Оцінка науково-педагогічними працівниками
своїх намірів набуття Soft Skills**

№ п/п	Варіант відповіді на питання «Які Soft Skills Вам би хотілося б опанувати?»	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Уміння встановлювати контакт з аудиторією	0	0%
2.	Уміння адаптувати виклад матеріалу під аудиторії різного рівня підготовленості	7	12,5%
3.	Мистецтво риторики	5	8,9%
4.	Викладання іноземними мовами	19	33,9%
5.	Уміння враховувати міжкультурні відмінності слухачів	4	7,1%
6.	Стресостійкість, попередження професійного вигорання	18	32,1%
7.	Розвинутий емоційний інтелект, навички емпатії	3	5,4%
8.	Уміння бути модератором / фасилітатором / координатором / наставником	14	25%

Отримані результати дозволяють констатувати, що 33,9% викладачів потребують підвищення рівня володіння іноземною мовою для належної якості викладання дисциплін, а також навичок попередження професійного вигорання, стресостійкості.

Наступне питання анкети спрямоване на сучасні техніки оцінювання, котрі хотілося б опанувати науково-педагогічним працівникам. Їм було запропоновано здійснити декілька виборів, а відповіді були розподілені наступним чином: техніки складання тестових завдань (17,9%); техніки групового оцінювання (41,1%); оцінювання за допомогою творчих завдань (37,5%); оцінювання іншим викладачем (16,1%).

Також науково-педагогічні працівники зазначили, що було б цікаво запровадити деякі форми мультидисциплінарності. Отримані результати наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Пропозиції форм мультидисциплінарності

№ п/п	Варіант відповіді на питання «Які форми запровадження мультидисциплінарності Вам було б цікаво опанувати?»	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Міждисциплінарні освітні програми	19	33,9%
2.	Міждисциплінарні навчальні курси	22	39,3%
3.	Міждисциплінарні компоненти навчальних курсів	22	39,3%
4.	Модель Artes Liberales	25	44,6%

Дванадцять питань спрямоване на з'ясування, щодо яких аспектів академічної доброчесності науково-педагогічним працівникам хотілося б посилити свої компетентності.

Науково-педагогічним працівникам пропонувалося вказати здійснити декілька виборів з наведених, а саме:

- ☐ боротьба зі списуванням здобувачів;
- ☐ боротьба з плагіатом та фабрикацією в студентських роботах;
- ☐ боротьба із замовленням (купівлею) здобувачами дипломних, курсових та інших робіт;
- ☐ методи мотивації здобувачів до дотримання академічної доброчесності.

Здобуті результати свідчать про те, що найбільш актуальною проблемою є методи мотивації (44,6%): це найбільший відсоток серед усіх запропонованих варіантів. Це свідчить про те, що більшість респондентів вважає важливим розробити та впровадити ефективні методи мотивації студентів для дотримання академічної доброчесності. Боротьба з плагіатом та фабрикацією (25%) є також значною часткою, що підкреслює важливість боротьби з недобросовісними

практиками в навчальному процесі. Менш актуальними проблемами на думку науково-педагогічних працівників є боротьба зі списуванням (4,71%): цей варіант отримав найменшу кількість голосів, а також боротьба з замовленням (купівлею) робіт (8,9%).

Протягом моніторингу респондентам було також запропоновано додати теми для курсів підвищення кваліфікації. Результати вказані у таблиці 3.

Таблиця 3

Додаткові теми для курсів підвищення кваліфікації

№ п/п	Варіант відповіді на питання «Запропонуйте інші, не згадані вище, теми для курсів підвищення кваліфікації»
1.	Як виявляти та розвивати таланти співробітників, створювати умови для їх професійного зростання
2.	Використання можливостей штучного інтелекту в освітньому процесі
3.	Нововведення в сфері освіти в Україні та закордоном
4.	Збереження ментального здоров'я студентів і викладачів
5.	Особливості навчання здобувачів з особливими потребами
6.	Цифрові навички в освітньому процесі
7.	Методика проведення та оцінка результатів групових занять
8.	Методи математичної статистики
9.	“Сервіси Azure для роботи з даними: SQL Database, Cosmos DB, Azure Data Factory”
10.	Методика викладання вищої математики в онлайн форматі
11.	Розвиток лідерських якостей
12.	Мистецтво синтезу у навчальних програмах
13.	Проектна діяльність

У чотирнадцятому питанні зазначена оцінка задоволення умовами роботи в Університеті: 87,5% респондентів оцінили умови роботи на рівні 4 (58,9%) або 5 (28,6%), що свідчить про загальне задоволення. Лише 12,5% респондентів висловили часткове задоволення, що вказує на наявність певних проблем, які потребують уваги.

Наступне питання анкети спрямоване на аналіз проблем якості освітнього процесу в Університеті, котрі потребують першочергового вирішення. Результати опитування зазначені у таблиці 4.

Таблиця 4

Проблеми якості освітнього процесу в Університеті, які потребують першочергового вирішення

№ п/п	Варіант відповіді на питання «Які, на Вашу думку, проблеми якості освітнього процесу в Університеті потребують першочергового вирішення»	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Планування розкладу	1	1,8%
2.	Залучення молодих фахівців	6	10,7%
3.	Стан та оснащення навчальних аудиторій	7	12,5%
4.	Можливість оперативного тиражування навчальних матеріалів для занять	6	10,7%
5.	Забезпечення навчально-методичною літературою	7	12,5%
6.	Система діагностики та оцінки знань студентів	5	8,9%
7.	Можливості підвищення кваліфікації	6	10,7%
8.	Можливості міжнародної академічної мобільності	7	12,5%
9.	Врахування в освітньому процесі запитів усіх груп стейкхолдерів	7	12,5%
10.	Налагодження комунікацій між структурними підрозділами Університету	11	19,6%
11.	Можливості професійного розвитку викладача	8	14,2%
12.	Можливості впроваджувати свої наукові розробки	6	10,7%

На основі відповідей науково-педагогічних працівників у розділі «Ваші пропозиції щодо вдосконалення організації освітнього процесу в Університеті» можна виокремити кілька ключових напрямів для аналізу та подальших дій:

1. Респонденти висловлюють потребу у запровадженні чітких критеріїв оцінки роботи викладачів, розширенні системи матеріального та морального стимулювання, що дозволить підвищити зацікавленість у досягненні високих результатів.

2. Зазначено потребу у персоналізації навчання, розширенні гібридного формату, адаптації навчального процесу під студентів, які навчаються віддалено, підвищенні кількості практичних і лабораторних занять, а також інтеграції дослідницьких завдань від реальних роботодавців.

3. Позитивно оцінено ідеї академічного менторингу, коли старші курси допомагають молодшим адаптуватися, а також впровадження щорічного «освітнього хакатону» за участю викладачів, студентів та адміністрації.

4. Викладачі наголошують на проблемах із застарілим обладнанням в окремих аудиторіях, перебоями з Wi-Fi, нестандартизованими інструкціями щодо техніки в аудиторіях, необхідністю залучення технічної підтримки. Пропонується осучаснити техніку, обладнати приміщення жалюзі, оновити комп'ютери.

5. Розширити міждисциплінарні курси, особливо для аспірантів.

6. Частина викладачів висловили загальне задоволення, дякували адміністрації, відзначали, що «все добре» або «освітній процес налагоджено на високому рівні».

Результати моніторингу засвідчили високий рівень загальної задоволеності науково-педагогічних працівників організацією освітнього процесу в Університеті. Більшість респондентів позитивно оцінюють доступність інформації, умови праці, технічне забезпечення, можливості професійного розвитку та участь у програмах підвищення кваліфікації.

Разом з тим, аналіз відповідей виявив низку проблемних аспектів, які потребують першочергової уваги. Серед них: удосконалення системи мотивації викладачів, технічне переоснащення аудиторій, удосконалення гібридних форм

навчання, розвиток менторських програм, міждисциплінарність та адаптація освітнього процесу до потреб різних категорій здобувачів освіти.

Отримані пропозиції респондентів свідчать про високу зацікавленість викладачів у вдосконаленні освітнього середовища та готовність брати участь у процесі змін. Врахування їхніх ініціатив дозволить посилити якість освіти, підвищити ефективність управління освітнім процесом та зміцнити імідж Університету як інноваційного та орієнтованого на розвиток закладу вищої освіти.

**Голова Комітету з якості академічних
стандартів Університету імені**

Альфреда Нобеля

Ганна МИТРОФАНОВА